

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
Інститут управління, технологій та права

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ

«СХВАЛЕНО»

на засіданні приймальної комісії ДУІТ

Протокол №7 від «04» травня 2022 р.

Ректор ДУІТ

Н.С. Брайковська

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Інституту управління,
технологій та права

Протокол № 9 від «04» травня 2022 р.

Голова Вченої ради Інституту

М.В. Ковбатиук

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування на навчання для здобуття
рівня вищої освіти – другого (магістерського)
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
на базі рівня вищої освіти – першого (бакалаврського)**

Київ – 2022

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	3
3 ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІН.....	4
3.1 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК».....	4
3.2 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ».....	7
3.3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК».....	10
3.4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ».....	13
3.5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА».....	15
4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ.....	18
4.1 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК».....	18
4.2 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ».....	18
4.3 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК».....	18
4.4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ».....	19
4.5 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА».....	19
4 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	20

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма фахових випробувань на навчання для здобуття рівня вищої освіти – другого (магістерського) зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (далі – Програма) є нормативним документом Державного університету інфраструктури та технологій, який розроблено кафедрою обліку і оподаткування на основі освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки «бакалавра» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України та згідно Правил прийому до Державного університету інфраструктури та технологій.

Мета фахових випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»/рівня вищої освіти – першого (бакалаврського)/рівня вищої освіти – другого (магістерського)/освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» і відбір серед абітурієнтів з метою навчання для здобуття рівня вищої освіти – другого (магістерського) за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Прийом вступників на навчання здійснюється приймальною комісією на основі рейтингу, який розраховується за результатами магістерського тесту навчальної компетентності та за результатами вступного фахового випробування. В разі однакових результатів у декількох абітурієнтів, рейтинг формується з урахуванням мотиваційного листа.

Письмове вступне випробування з фаху включає базові питання з наступних дисциплін навчального плану підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або рівня вищої освіти – першого (бакалаврського): Фінансовий облік; Аудит; Управлінський облік; Облік і звітність в оподаткуванні; Звітність підприємства.

Екзаменаційні білети включають 2 теоретичні питання та 1 задачу.

2 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання починається від 0 балів. За вірну відповідь абітурієнт отримує:

Завдання	Максимальна кількість балів за 1 завдання	Разом максимальна кількість балів
Теоретичне питання	80	2x80=160
Задача	40	40
Разом	-	200

Мінімальний прохідний бал – 100 балів. Якщо абітурієнт здав вступне письмове випробування на 0-99 балів, він не рекомендується до навчання.

3 ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІН

3.1 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Поняття фінансового обліку, його об'єкти. Завдання фінансового обліку. Види підприємств відповідно до форм власності, на яких здійснюється облік. Законодавче забезпечення фінансового обліку в Україні. Національні Положення (Стандарти) бухгалтерського обліку, їх значення. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, їх значення. Перспективи подальшого розвитку і вдосконалення бухгалтерського обліку. Загальна характеристика фінансового та управлінського обліку.

Тема 2. Облік грошових коштів

Загальні положення. Поняття каси, порядок розрахунку ліміту каси та визначення строків здавання готівкової виручки (готівки). Особливості надходження готівкових коштів. Документальне оформлення видачі готівки. Облік операцій з готівковими коштами. Види банківських рахунків та порядок їх відкриття в установах банку. Порядок та форми здійснення безготівкових розрахунків. Облік операцій на рахунках у банку. Інвентаризація грошових коштів та відображення її результатів на рахунках. Відображення грошових коштів у формах фінансової звітності.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Поняття, визнання та класифікація дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік резерву сумнівних боргів. Синтетичний та аналітичний облік дебіторської заборгованості за продукцію (товари, роботи, послуги). Поняття та завдання обліку розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків по авансових платежах. Облік іншої поточної дебіторської заборгованості. Інвентаризація розрахунків з дебіторської заборгованості, облік її результатів. Відображення дебіторської заборгованості у формах фінансової звітності.

Тема 4. Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів

Поняття, визнання, оцінка та класифікація основних засобів. Документування операцій з обліку основних засобів. Облік надходження основних засобів. Облік ремонту та поліпшення основних засобів. Облік незавершених капітальних інвестицій. Облік вибуття основних засобів. Облік переоцінки основних засобів. Амортизація основних засобів. Інвентаризація основних засобів, облік її результатів. Облік оренди основних засобів. Облік інших необоротних матеріальних активів. Визначення, визнання та оцінка інвестиційної нерухомості. Документальне оформлення та облік операцій з переведення нерухомості до складу інвестиційної та з її вибуття. Відображення інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та інвестиційну нерухомість у облікових регістрах. Розкриття інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та інвестиційну нерухомість у фінансовій звітності.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

Поняття, визнання та класифікація нематеріальних активів. Облік надходження нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів. Облік вибуття нематеріальних активів. Гудвіл, особливості його відображення на рахунках бухгалтерського обліку. Документальне підтвердження обліку операцій, пов'язаних з нематеріальними активами. Відображення нематеріальних активів у облікових регістрах та формах фінансової звітності.

Тема 6. Облік біологічних активів

Сутність, порядок визнання, оцінка та класифікація біологічних активів. Облік наявності та руху поточних біологічних активів підприємства. Облік довгострокових біологічних активів, особливості їх документального оформлення. Розкриття інформації про біологічні активи в фінансовій звітності.

Тема 7. Облік виробничих запасів

Поняття, визнання та класифікація запасів. Облік виробничих запасів на рахунках

бухгалтерського обліку. Документування операцій з обліку виробничих запасів. Облік надходження виробничих запасів. Облік вибуття виробничих запасів. Методи оцінки вибуття виробничих запасів. Облік транспортно-заготівельних витрат. Облік переоцінки виробничих запасів.

Тема 8. Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів, тари

Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів. Особливості обліку тари. Облік і контроль наявності та руху запасів в місцях їх зберігання та у виробництві. Інвентаризація запасів, облік її результатів. Відображення запасів у облікових регістрах та формах фінансової звітності.

Тема 9. Облік витрат виробництва

Поняття витрат, сутність виробничої собівартості. Калькулювання собівартості продукції, робіт і послуг. Методи калькулювання собівартості продукції. Документування витрат виробництва. Облік витрат виробництва. Облік браку на виробництві. Облік напівфабрикатів власного виробництва.

Тема 10. Облік готової продукції

Поняття та класифікація готової продукції. Документування операцій, пов'язаних з обліком готової продукції. Синтетичний і аналітичний облік готової продукції. Облік реалізації готової продукції. Поняття собівартості реалізованої продукції.

Тема 11. Облік фінансових інвестицій та фінансових інструментів

Економічна суть, критерії визнання, оцінка та класифікація фінансових інвестицій та фінансових інструментів. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Облік фінансових інвестицій за справедливою вартістю; за методом амортизованої собівартості; за методом участі в капіталі. Облік наявності та руху поточних фінансових інвестицій. Особливості обліку фінансових інструментів. Розкриття інформації про фінансові інвестиції у формах фінансової звітності підприємства.

ТЕМА 12. Облік власного капіталу

Власний капітал: його визначення, структура та основні завдання обліку. Нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу. Облік зареєстрованого (пайового) капіталу. Облік формування та використання додаткового капіталу. Облік резервного, неоплаченого та вилученого капіталу. Інвентаризація власного капіталу і зобов'язань. Характеристика рахунків 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал», 41 «Капітал у дооцінках», 42 «Додатковий капітал», 43 «Резервний капітал», 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)», 45 «Вилучений капітал», 46 «Неоплачений капітал». Організація документування операцій із власним капіталом. Порядок створення резервного капіталу. Облік розрахунків з дочірніми підприємствами. Прибуток: визначення, облік, розрахунок. Порядок виплати дивідендів, їх облік.

ТЕМА 13. Облік забезпечення зобов'язань

Нормативно-правове регулювання обліку забезпечення майбутніх витрат і платежів, цільового фінансування та цільових надходжень. Відображення на рахунках і в реєстрах бухгалтерського обліку майбутніх витрат і платежів, цільового фінансування та цільових надходжень. Джерела фінансування майбутніх витрат і платежів: резерв на сплату відпусток працівникам, на покриття виробничих витрат з підготовки робіт у зв'язку із сезонним характером виробництва та цільове фінансування і цільові надходження на різні заходи. Характеристика рахунків 47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів», 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».

ТЕМА 14. Облік довгострокових зобов'язань

Поняття, оцінка та види довгострокових зобов'язань. Організація документування операцій із довгостроковими зобов'язаннями. Синтетичний та аналітичний облік довгострокових зобов'язань підприємства.

Порядок укладання довгострокової кредитної угоди. Порядок нарахування відсотків за довгостроковим кредитом. Синтетичний та аналітичний облік кредитних операцій в національній та іноземній валюті. Загальна характеристика рахунку 50 «Довгострокові позики».

Облік довгострокових векселів виданих. Учасники обігу векселів. Види векселів. Документальне оформлення операцій з векселями виданими. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та з фінансової оренди. Визначення облігацій та їх класифікація. Синтетичний та аналітичний облік операцій з облігаціями. Визначення орендних операцій згідно з П(С)БО 14 «Оренда». Особливості бухгалтерського обліку фінансової оренди (лізингу). Облік відстрочених податкових зобов'язань. Облік інших довгострокових зобов'язань.

ТЕМА 15. Облік поточних зобов'язань

Поняття, оцінка та види поточних зобов'язань. Організація документування операцій із поточними зобов'язаннями. Синтетичний та аналітичний облік поточних зобов'язань підприємства. Облікове забезпечення зобов'язань поза балансом. Облік короткострокових позик (рах. 60). Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями (рах. 61). Облік короткострокових векселів виданих (рах. 62). Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками (рах. 63). Облік розрахунків за податками й платежами (рах. 64). Синтетичний та аналітичний облік розрахунків за податками й платежами. ПДВ та інші види непрямих податків, їх облік. Податок на прибуток, порядок його нарахування, сплати та облік. Податок з доходів фізичних осіб і його облік. Податкова соціальна пільга, її види та порядок надання. Облік розрахунків за страхуванням (рах. 65). Облік розрахунків за виплатами працівникам (рах. 66). Облік розрахунків з учасниками (рах. 67). Облік розрахунків з учасниками за іншими операціями (рах. 68). Облік доходів майбутніх періодів (рах. 69).

ТЕМА 16. Облік розрахунків за виплатами працівникам

Економічний зміст та завдання обліку праці і її оплати. Нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за виплатами працівникам. Облік особового складу працівників. Системи і фонд оплати праці. Первинний і зведений облік праці та її оплати. Методика нарахування заробітної плати. Аналітичний і синтетичний облік розрахунків за виплатами працівникам. Оподаткування заробітної плати. Порядок розрахунку відпусток та їх облік. Нарухування допомоги з тимчасової непрацездатності. Облік розрахунків з тимчасової втрати працездатності. Допомога з тимчасової втрати працездатності та інші види допомоги, методика їх розрахунку та облік.

ТЕМА 17. Облік витрат діяльності підприємства

Поняття витрат та їх класифікація. Нормативно-правове регулювання обліку витрат діяльності. Групування витрат за елементами та статтями. Організація документування операцій з обліку витрат діяльності. Аналітичний і синтетичний облік витрат. Облік витрат операційної діяльності (90, 91, 92, 93 рах.). Облік інших витрат операційної діяльності (94 рах.). Облік фінансових витрат та втрат від участі в капіталі (95 і 96 рах.). Облік інших витрат (97 рах.). Облік витрат з податку на прибуток (98 рах.).

ТЕМА 18. Облік доходів і фінансових результатів діяльності

Поняття та класифікація доходів. Визнання, склад та оцінка доходів підприємства. Нормативно-правове регулювання обліку доходів і результатів діяльності. Аналітичний і синтетичний облік доходів. Облік доходів від реалізації (70 рах.). Облік інших операційних доходів (71 рах.). Облік доходів від участі в капіталі (72 рах.). Облік інших фінансових доходів (73 рах.). Облік інших доходів (74 рах.). Облік страхових платежів (76 рах.). Організація документування операцій з обліку доходів та визначення фінансово результату діяльності. Облік фінансових результатів діяльності підприємства (79 рах.). Облік використання прибутку підприємства.

ТЕМА 19. Фінансова звітність

Склад, елементи та якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності та терміни її подання. Користувачі фінансової звітності. Загальний порядок складання, затвердження, подання та оприлюднення фінансової звітності. Нормативно-правове регулювання складання фінансової звітності. Мета складання фінансової звітності. Зміст та порядок складання балансу (звіту про фінансовий стан). Зміст та порядок складання звіту про фінансові результати (сукупний дохід). Інші форми фінансової звітності: звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки. Консолідована фінансова звітність. Позабалансовий

облік. Виправлення помилок у фінансовій звітності.

3.2 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ»

ТЕМА 1. Суть, предмет та метод аудиту

Аудит, його сутність. Види, мета і завдання аудиту. Історія виникнення і розвитку аудиту у світі. Становлення і розвиток аудиту в Україні. Предмет і об'єкти аудиту. Метод, методика та методичні прийоми аудиту. Зміст та структура Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Міжнародні стандарти аудиту: призначення, структура, порядок застосування. Глосарій термінів, порядок застосування.

ТЕМА 2. Організаційні засади зовнішнього аудиту та його регулювання

Аудитор, його статус і сертифікація; повноваження. Склад та порядок формування Аудиторської палати України. Порядок створення аудиторських фірм і приватних аудиторів. Порядок атестації аудиторів України; права, обов'язки та відповідальність аудиторів і аудиторських фірм. Професійна етика аудиторів: принципи і порядок дотримання. Контроль якості роботи аудиторських фірм та послуг, що надаються ними.

ТЕМА 3. Планування та етапи аудиторської перевірки

Планування аудиторської перевірки: сутність, і документальне оформлення, зміст МСА 300. Етапи аудиту. Методика, техніка й розроблення загальної стратегії аудиту та плану проведення аудиторської перевірки. Використання основним аудитором роботи інших аудиторів та експертів.

ТЕМА 4. Робочі та підсумкові документи аудитора

Класифікація документації аудитора і фірми, порядок зберігання. Зміст та форми робочої документації аудитора. Поняття, склад та форма аудиторського звіту. Формулювання думки та надання звіту щодо фінансово звітності. Модифікації думки у звіті незалежного аудитора.

ТЕМА 5. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю

Аудиторський ризик: суть та методики визначення. Методика розрахунку та застосування рівня суттєвості в аудиті. Внутрішній контроль на підприємстві та його складові. Оцінювання аудитором ефективності внутрішнього контролю.

ТЕМА 6. Аудиторські докази і процедури

Аудиторські докази, їх сутність, класифікація та порядок отримання. Основні вимоги до аудиторських доказів. Процедури одержання аудиторських доказів. Ставлення аудиторів до початкових залишків на рахунках бухгалтерського обліку та аудиторські процедури щодо їх підтвердження. Вибіркова перевірка в аудиті. Аналітичні процедури та їх застосування в аудиті.

ТЕМА 7. Аудит засновницьких документів і формування статутного капіталу

Мета, основні завдання та джерела інформації аудиту засновницьких документів, статутної діяльності та власного капіталу. Об'єкти та послідовність аудиторської перевірки засновницьких документів і формування статутного капіталу. Контрольні процедури оцінювання системи внутрішнього контролю операцій з власним капіталом. Аудит статутного, неоплаченого та вилученого капіталу. Аудит додаткового капіталу. Аудит нерозподілених прибутків і резервного капіталу. Робочі документи аудитора. Типові порушення щодо оформлення засновницьких документів, статутної діяльності, формування та руху власного капіталу.

ТЕМА 8. Аудит доходів і витрат діяльності та фінансових результатів

Мета, основні завдання джерела інформації аудиту доходів і витрат діяльності та фінансових результатів. Об'єкти та послідовність аудиторської перевірки доходів і витрат діяльності та фінансових результатів. Контрольні процедури оцінювання системи внутрішнього контролю доходів і витрат діяльності та фінансових результатів. Аудит реалізації; аудит адміністративних витрат та витрат на збут. Аудит формування фінансових результатів. Робочі документи аудитора. Типові порушення щодо відображення доходів і витрат та фінансових результатів.

ТЕМА 9. Аудит фінансової звітності

Мета, основні завдання, джерела інформації аудиту фінансової звітності. Об'єкти аудиту

та послідовність аудиторської перевірки фінансової звітності. Методика аудиту Балансу (Звіту про фінансовий стан) підприємства. Робочі документи аудитора. Методика аудиту Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Робочі документи аудитора. Вплив подій після дати балансу на проведення аудиту фінансової звітності. Аналітичні процедури в аудиті фінансової звітності. Узагальнення інформації аудитора щодо обліку і фінансової звітності.

ТЕМА 10. Внутрішній аудит: його суть, об'єкти та суб'єкти

Сутність, завдання та функції внутрішнього аудиту. Нормативна база внутрішнього аудиту. Організація внутрішнього аудиту на підприємстві. Звіти і висновки внутрішніх аудиторів.

3.3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Тема 1. Роль, сутність і організація управлінського обліку

Процес управління підприємством. Взаємозв'язок системи обліку та функцій управління. Система управлінського контролю. Відмінності між управлінським та фінансовим обліком. Види облікової інформації. Облік витрат. Взаємозв'язок обліку витрат, фінансового та управлінського обліку.

Інформація управлінського обліку та її призначення. Визначення поняття «управлінський облік». Концепції управлінського обліку. Концептуальна основа управлінського обліку. Еволюція управлінського обліку. Глобальна система обліку. Відмінності між управлінським та фінансовим обліком. Спільні риси управлінського та фінансового обліку. Концепції і системи управлінського обліку.

Організація управлінського обліку на підприємстві. Задачі, які необхідно вирішити в процесі постановки управлінського обліку на підприємстві. Умови успішної організації системи управлінського обліку. Основні елементи управлінського обліку. Регламентне забезпечення функціонування системи управлінського обліку.

Головні завдання Міжнародної федерації бухгалтерів. Управлінський облік у структурі управління підприємством. Управлінський облік у системі рахунків. Загальна система обліку. Групування даних за статтями витрат, видами продукції та центрами відповідальності. Переплетена система обліку. Взаємозв'язок фінансового та управлінського обліку у системі «витрати-випуск».

Професійні організації з управлінського обліку в світі. Ключові сфери знань для фахівців з управлінського обліку. Етичні норми фахівців з управлінського обліку.

Тема 2. Класифікація та поведінка витрат

Класифікація витрат. Вичерпані та невичерпані витрати. Витрати на продукцію та витрати періоду. Алгоритм розрахунку собівартості виробленої продукції. Прямі і непрямі витрати. Основні та накладні витрати. Релевантні та нерелевантні витрати. Маржинальні та середні витрати. Дійсні та альтернативні витрати. Контрольовані та неконтрольовані витрати.

Фактори витрат для різних функцій бізнесу. Змінні витрати. Постійні витрати. Напівзмінні витрати. Напівпостійні витрати. Вплив керівництва на поведінку витрат. Змішані витрати. Релевантний діапазон.

Оцінка витрат. Функція витрат. Методи визначення функції витрат: технологічний аналіз; аналіз бухгалтерських рахунків; метод вищої-нижчої точки; метод візуального пристосування; регресійний аналіз (метод найменших квадратів); спрощений статистичний аналіз.

Тема 3. Системи і методи калькулювання витрат

Визначення понять «калькулювання», «об'єкт витрат». Система виробничого обліку та її впровадження. Підходи до встановлення ставок розподілу накладних витрат. Процес розподілу виробничих накладних витрат. Методи розподілу витрат та їх застосування. Заздалегідь визначена ставка розподілу накладних витрат.

Калькулювання за замовленнями. Документопотік за умов калькулювання за замовленнями. Відомість обліку витрат на замовлення. Калькулювання за процесами.

Калькулювання за процесами з використанням середньозваженої собівартості. Калькулювання за процесами з використанням методу ФАЙФО. Особливості калькулювання за наявності браку. Гібридні системи калькулювання.

Калькулювання повних і змінних витрат. Концепція маржинального доходу.

Тема 4. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Аналіз взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Методи аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Точка беззбитковості. Маржинальний метод визначення точки беззбитковості. Коефіцієнт маржинального доходу. Аналіз на основі прибутку після оподаткування. Графічні методи аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток»: графік беззбитковості, графік «прибуток-обсяг», графік маржинального доходу.

Аналіз чутливості прибутку. Запас фінансової міцності. Операційний важіль. Сила дії операційного важеля. Аналіз взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» за умов асортименту. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток».

Тема 5. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень

Процес підготовки і прийняття рішення. Релевантність облікової інформації. Критерії релевантності витрат і доходів. Дійсні та альтернативні витрати.

Аналіз варіантів альтернативних рішень. Диференціальний аналіз. Рішення про спеціальне замовлення. Рішення про розширення або скорочення сегмента. Оптимальне використання ресурсів за умов обмежень. Аналіз для прийняття рішення за наявності одного обмеження та за умов кількох обмежень. Побудова моделі. Вирішення моделі лінійного програмування. Рішення «виробляти чи купувати». Рішення «продавати чи обробляти далі».

Оптимальне використання ресурсів за умов обмежень. Аналіз для прийняття рішення за наявності одного обмеження та за умов кількох обмежень. Рішення стосовно запасів. Економічний розмір замовлення. Втрати через нестачу запасів. Резервний запас. Момент розміщення замовлення. Система планування потреб в матеріалах. Рішення стосовно ціноутворення. Характерні риси основних типів ринку. Маржинальний дохід і витрати за умов конкуренції. Процес ціноутворення. Економічна модель ціноутворення. Ціноутворення на основі витрат. Ціноутворення на основі вартості часу та матеріалів. Модель прийняття рішення за умов невизначеності. Поняття ймовірності. Стратегії прийняття рішень.

Тема 6. Аналіз для прийняття рішень стосовно залучення інвестицій

Рішення стосовно капітальних інвестицій. Бюджетування капітальних інвестицій. Виявлення потенційних проектів капітальних інвестицій та визначення витрат і вигід, пов'язаних з впровадженням проекту. Цілі інвестиційних розрахунків. Типова релевантна інформація для прийняття рішень стосовно капітальних інвестицій.

Оцінювання запропонованих проектів. Концепція вартості грошей з урахуванням часу. Теперішня та майбутня вартість. Методи оцінювання проектів капітальних інвестицій. Статичні методи інвестиційних розрахунків. Метод порівняння витрат. Метод порівняння за прибутком. Метод розрахунку рентабельності. Метод розрахунку періоду окупності.

Динамічні методи оцінки інвестицій. Концепція вартості грошей з урахуванням часу. Теперішня та майбутня вартість. Розрахунок NPV (чистої теперішньої вартості). Розрахунок IRR (внутрішньої норми рентабельності). Метод ануїтетів.

Цінність розрахунку виробничого результату на короткостроковий період. Розрахунок виробничого результату на базі загальних витрат та витрат реалізації. Представлення розрахунків в бухгалтерській формі.

Тема 7. Бюджетне планування і контроль

Стратегічне планування. Бюджет та бюджетування. Мета бюджетування. Напрямки бюджетування. Типова ієрархія бюджетів на підприємстві. Основні підходи до організації процесу бюджетування. Стадії процесу бюджетування. Взаємозв'язок бюджетів на підприємствах. Методи складання бюджетів. Розподіл бюджетів та його облік на підприємстві.

Структура системи бюджетів на підприємстві. Операційні бюджети. Бюджет продажу. Бюджет виробництва. Фінансові бюджети. Бюджет грошових коштів. Бюджетний баланс.

Відхилення. Бюджетний контроль. Система бюджетного контролю. Звіт про виконання

бюджету. Розщеплювання загального відхилення прибутку від статичного бюджету. Ефективність та результативність бюджетів. Гнучке бюджетування. Управління за відхиленнями. Відображення відхилень в управлінській звітності та їх аналіз.

Тема 8. Облік за центрами відповідальності

Концепція центрів відповідальності. Визначення поняття «центр відповідальності». Загальна схема обліку відповідальності. Поділ витрат на контрольовані та неkontrolьовані. Задачі системи обліку за центрами відповідальності. Класифікація центрів відповідальності.

Оцінка діяльності центру витрат. Поділ витрат на контрольовані та неkontrolьовані. Встановлення норм (стандартів) витрат. Облік відповідальності на основі стандартних витрат. Аналіз відхилень від встановлених стандартів. Класифікації відхилень прямих, накладних матеріальних витрат та витрат на оплату праці. Облік відхилень. Відхилення в системах калькулювання прямих та змінних витрат.

Оцінка діяльності центрів доходу. Оцінка діяльності центрів прибутку. Методика обчислення відхилень від бюджету за рахунок продажу за умов різних систем калькулювання. Організація обліку відповідальності за методом «тариф-година-машина». Організація управлінського обліку за методом «тариф-година-машина».

Організація обліку відповідальності за методом «тариф-година-машина». Організація управлінського обліку за методом «тариф-година-машина». Оцінка діяльності центрів інвестицій. Прибутковість інвестицій. Піраміда Дюпона. Економічна додана вартість. Розподіл загальних активів між центрами інвестицій. Залишковий прибуток.

Трансфертне ціноутворення. Поняття трансфертної ціни. Переваги та вади методів трансфертного ціноутворення. Подвійна трансфертна ціна. Чинники, що впливають на транснаціональне трансфертне ціноутворення.

Тема 9. Стратегічний управлінський облік

Процес стратегічного менеджменту. Визначення поняття «стратегічний управлінський облік». Інформація, яку надає стратегічний управлінський облік.

Методи стратегічної діагностики. Діагностика ефективності стратегії підприємства. Метод аналізу розриву. Методи діагностики стратегічної позиції підприємства. SWOT-аналіз. Матриця Бостонської консультативної групи. Матриця Мак-Кінсі. Конкурентний аналіз по Портеру. Порівняльна характеристика стратегій лідерства щодо витрат, диференціації та зосередження. Відмінності в управлінні витратами внаслідок відмінностей у стратегії. Діагностика по слабким сигналам.

Взаємозв'язок калькулювання та управління на основі діяльності. Порівняння традиційного та сучасного підходів до управління якістю. Вимірники якості. Операційні вимірники часу. Теорія обмежень і облік продуктивності. Система «якраз вчасно».

Облік витрат для безперервного вдосконалення діяльності. Калькулювання життєвого циклу виробу. Цільове калькулювання. Процес бюджетування прибутку за умов безперервного вдосконалення. Порівняння калькулювання стандартних витрат і калькулювання для безперервного вдосконалення.

3.4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

Тема 1. Загальні положення обліку та звітності в оподаткуванні

Податкове законодавство України. Принципи податкового законодавства України. Поняття податку та збору. Елементи податку. Етапи процесу оподаткування, обліку та складання звітності. Види податків та зборів. Загальнодержавні податки та збори. Місцеві податки та збори. Платники податків. Обов'язки та права платника податків. Податкові агенти. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставка податку. Види ставок податку. Обчислення суми податку. Податкова пільга. Строк сплати податку та збору. Податковий період. Порядок сплати податків та зборів. Податкова декларація (розрахунок). Вимоги до підтвердження даних, визначених у податковій звітності. Обов'язкові реквізити податкової звітності. Граничні

терміни подання податкової звітності. Облік платників податків. Відповідальність за порушення законів з питань оподаткування.

Тема 2. Облік та звітність з податку на прибуток

Платники податку. Неприбуткові підприємства, установи та організації. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставки податку. Порядок обчислення податку. Податковий (звітний) період для платників податку на прибуток.

Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів. Строки нарахування амортизації нематеріальних активів.

Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень). Різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій.

Особливості оподаткування страховика. Особливості оподаткування нерезидентів. Особливості оподаткування букмекерської діяльності, діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор (у тому числі казино). Особливості оподаткування інститутів спільного інвестування та суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення. Особливості оподаткування витрат на недержавне пенсійне забезпечення. Звільнення від оподаткування.

Розкриття інформації про податкові різниці в фінансовому обліку та звітності.

Структура Податкової декларації з податку на прибуток, порядок заповнення та подання. Додатки до Податкової декларації з податку на прибуток.

Тема 3. Облік та звітність з податку на доходи фізичних осіб

Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Загальний оподаткований дохід. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Довідник ознак доходів. Податкова знижка. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету. Податкові соціальні пільги. Довідник ознак податкових соціальних пільг. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів. Забезпечення виконання податкових зобов'язань. Обов'язки податкових агентів.

Кореспонденція рахунків щодо утримання та перерахунку податку. Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку.

Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності. Первинні документи та реєстри обліку суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Тема 4. Облік та звітність з податку на додану вартість

Сутність ПДВ, платники податку. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Реєстр платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг. Дата виникнення податкових зобов'язань. Порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг. Особливості визначення бази оподаткування в окремих випадках (порядок коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту). Розміри ставок податку. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою. Операції, що не є об'єктом оподаткування. Операції, звільнені від оподаткування. Податковий кредит. Виникнення права платника податку на податковий кредит. Коригування податкового кредиту. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків. Сутність електронного адміністрування ПДВ. Схема фінансового та податкового обліку ПДВ. Детальна схема податкового обліку ПДВ.

Первинні документи з обліку ПДВ. Податкова накладна. Розрахунок коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної.

Звітні (податкові) періоди. Порядок подання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом. Методика складання звітності з ПДВ. Структура розділів податкової декларації з

ПДВ.

Тема 5. Облік та звітність з акцизного податку

Платники акцизного податку, об'єкти і база оподаткування. Підакцизні товари та ставки податку. Дата виникнення податкових зобов'язань щодо підакцизних товарів (продукції). Акцизна накладна. Порядок обчислення акцизного податку. Порядок і строки сплати податку. Облік акцизного податку. Порядок заповнення та подання Декларації акцизного податку. Додатки до Декларації акцизного податку.

Тема 6. Облік та звітність з та екологічного податку

Платники екологічного податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів. Порядок обчислення та сплати податку. Облік нарахування та сплати екологічного податку. Порядок заповнення та подання Декларації екологічного податку, додатків до неї.

Тема 7. Облік та звітність з рентної плати

Склад рентної плати. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Платники плати за користування надрами. Об'єкт і база оподаткування. Порядок обчислення та сплати податкових зобов'язань з плати за користування надрами. Облік та звітність з плати за користування надрами.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники плати за користування радіочастотним ресурсом України. Об'єкт оподаткування. Ставки плати. Порядок обчислення та сплати плати. Облік та звітність з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України.

Рентна плата за спеціальне використання води. Платники рентної плати за спеціальне використання води. Об'єкт оподаткування. Ставки плати. Порядок обчислення та сплати збору. Облік та звітність з плати за спеціальне використання води.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Платники рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів. Об'єкт оподаткування. Ставки плати. Порядок обчислення та сплати плати. Облік та звітність з плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Тема 8. Облік та звітність з податку на майно

Склад податку на майно. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Об'єкт та база оподаткування. Пільги із сплати податку. Ставка податку. Облік і звітність з податку на нерухоме майно. Порядок та строки сплати податку.

Транспортний податок. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Податковий період. Порядок обчислення та сплати податку. Облік нарахування та сплати податку.

Платники земельного податку. Об'єкти та база оподаткування. Ставки земельного податку. Пільги щодо сплати податку для юридичних осіб. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню. Особливості оподаткування платою за землю. Податковий період. Порядок обчислення плати за землю. Строк сплати плати за землю. Орендна плата. Індикація нормативної грошової оцінки земель. Облік плати за землю. Відображення плати за землю у податковій звітності.

Тема 9. Облік та звітність з місцевих зборів

Платники збору за місця для паркування транспортних засобів. Об'єкт і база оподаткування збором. Порядок обчислення та строки сплати збору. Облік та звітність зі збору за місця для паркування транспортних засобів.

Платники туристичного збору. Ставка збору. База справляння збору. Податкові агенти. Порядок сплати збору. Облік та звітність з туристичного збору.

Тема 10. Облік та звітність з єдиного податку

Групи платників єдиного податку. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої-третьої груп. Об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи. Ставки єдиного податку. Податковий (звітний) період. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.

Ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку.

Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування, або відмови від спрощеної системи оподаткування. Порядок реєстрації та анулювання реєстрації платників єдиного податку.

3.5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

Тема 1. Основи побудови та загальні вимоги до звітності підприємств

Сутність, значення та класифікація звітності. Користувачі звітності. Державне регулювання звітності. Мета і задачі складання фінансової звітності. Підприємства, що складають фінансову і консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами. Підприємства, що становлять суспільний інтерес. Структура Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Склад та елементи фінансової звітності. Звітний період. Порядок, терміни подання та оприлюднення звітності підприємств. Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Перелік додаткових статей фінансової звітності. Засоби забезпечення достовірності звітних даних. Відповідальність за несвоєчасне подання фінансової звітності. Звітність в програмних продуктах з автоматизації бухгалтерського обліку. Електронна звітність.

Тема 2. Баланс (звіт про фінансовий стан)

Загальні положення Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» стосовно балансу (звіту про фінансовий стан). Принципи побудови та структурування балансу. Аналітичні можливості балансу. Побудова і зміст чинної форми балансу. Критерії визнання статей балансу. Заповнення інформаційної частини балансу. Середня кількість працівників. Характеристика розділів і статей балансу. Основні і додаткові статті балансу. Взаємозв'язок плану рахунків та елементів фінансової звітності. Особливості оцінювання та відображення в балансі необоротних і оборотних активів, власного капіталу, довгострокових і поточних зобов'язань. Підготовка облікових даних для складання балансу, методика і техніка заповнення форми балансу. Відповідність форми Балансу (Звіту про фінансовий стан) вимогам МСБО 1 «Подання фінансової звітності».

Тема 3. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

Загальні положення Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» стосовно звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід). Структура і зміст форми звіту. Принципи визнання доходів і витрат. Класифікація доходів і витрат у звіті про фінансові результати. Джерела даних для складання звіту. Порядок визначення валового прибутку (збитку), прибутку (збитку) від операційної діяльності, прибутку (збитку) до оподаткування, чистого прибутку (збитку). Визначення сукупного доходу. Склад і структура елементів операційних витрат. Показники прибутковості акцій і порядок їх розрахунку. Вимоги МСБО 1 «Подання фінансової звітності» щодо Звіту про сукупний дохід.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

Загальні положення Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» стосовно звіту про рух грошових коштів. Призначення, структура і зміст звіту про рух грошових коштів. Джерела інформації для складання звіту. Методи складання звіту (прямий і непрямий). Негрошові операції. Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності в разі застосування прямого і непрямого методів. Порядок

визначення даних про рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності. Порядок виявлення грошових коштів у результаті фінансової діяльності. Розрахунок зміни обсягу (розміру) грошових коштів за звітний період. Узгодження показників звіту з балансом. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності. Основні положення МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів».

Тема 5. Звіт про власний капітал

Загальні положення Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» стосовно звіту про власний капітал. Склад власного капіталу. Зміст статей звіту про власний капітал. Порядок складання звіту про власний капітал. Особливості формування звітних даних про зміни зареєстрованого капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу, розподіл прибутку. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до фінансової звітності. Звіт про зміни у власному капіталі відповідно до МСФЗ.

Тема 6. Примітки до фінансової звітності та порівняння показників

Загальні вимоги до Приміток до фінансової звітності. Форми приміток до фінансової звітності. Суб'єкти складання приміток. Структура та порядок складання форми №5 «Примітки до фінансової звітності». Розкриття інформації у Примітках до фінансових звітів. Відображення змін облікової політики в Примітках до фінансових звітів.

Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма №6).

Вимоги до Приміток відповідно до МСФЗ.

Забезпечення достовірності показників фінансової звітності шляхом їх порівняння. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників форм річної фінансової звітності.

Тема 7. Зведена і консолідована фінансова звітність

Методи узагальнення облікової інформації у фінансовій звітності об'єднання підприємств. Принципи консолідації звітності.

Загальні положення Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Порядок складання консолідованої фінансової звітності. Розкриття інформації про складання консолідованої фінансової звітності у примітках до звітності. Коригувальні записи, які здійснюються при консолідації фінансових звітів. Типові приклади внутрішньогрупових операцій.

Відображення об'єднання підприємств у фінансовій звітності. Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств».

Особливості складання зведеної звітності міністерств і відомств. Перелік видів діяльності, за якими подається зведена фінансова звітність.

Тема 8. Спрощена фінансова звітність

Загальна характеристика НП(С)БО 25. Малі і мікропідприємства. Структура і зміст фінансового звіту малого підприємства. Відмінності структури і змісту балансу за формою № 1-м від звичайного балансу. Відмінності структури і змісту звіту про фінансові результати за формою № 2-м від звичайного звіту. Порядок формування даних для складання балансу за формою № 1-м і звіту про фінансові результати за формою № 2-м. Алгоритм визначення чистого прибутку (збитку) малого підприємства. Зміст і форма фінансового звіту мікропідприємства. Основні положення Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих та середніх підприємств.

Тема 9. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

Необхідність і порядок виправлення помилок у фінансовій звітності. Загальні положення Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

Виправлення помилок і зміни в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Події після дати балансу, які вимагають коригування відповідних активів і зобов'язань. Події, що не потребують коригування статей фінансових звітів. Розкриття інформації щодо виправлення помилок і змін у фінансових звітах у примітках до фінансових

звітів.

Вплив змін валютних курсів. Основні положення Стандарту бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». Відображення в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземних валютах. Визначення курсових різниць.

Загальна характеристика Стандарту бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції». Порядок коригування фінансової звітності на вплив інфляції. Кумулятивний приріст інфляції. Коефіцієнт коригування.

Основні положення МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки».

Тема 10. Статистична звітність

Державна служба статистики. Загальний табель (перелік) форм державних статистичних спостережень. Склад статистичної звітності, правила та періодичність її подання.

Статистика промислового виробництва, форми звітності. Статистика основних засобів. Звіт про наявність і рух основних засобів, амортизацію.

Статистична звітність транспорту. Звіт про роботу підприємства водного транспорту. Звіт про перевезення вантажів і пасажирів водним транспортом. Первинні документи, на основі яких складаються звіти №31-вод, №51-вод. Управління статистики ПАТ «Українська залізниця». Статистична звітність залізничного транспорту. Статистична звітність інших видів транспорту.

Статистика внутрішньої торгівлі. Звіт про товарооборот. Статистика фінансів підприємств, форми звітності. Статистична звітність щодо чисельності, заробітної плати та робочого часу найманих працівників, її зміст, джерела інформації і порядок подання.

4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

4.1 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

1. Бухгалтерський облік, його суть і основи організації.
2. Предмет, об'єкти і метод бухгалтерського обліку.
3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.
4. Первинне спостереження, документація та інвентаризація.
5. План рахунків бухгалтерського обліку.
6. Грошові кошти та їхній облік.
7. Облік касових операцій і грошових документів.
8. Облік операцій на поточному рахунку в національній валюті.
9. Облік операцій на поточному рахунку в іноземній валюті.
10. Облік розрахунків із підзвітними особами.
11. Облік розрахунків із дебіторами.
12. Облік фінансових інвестицій.
13. Організація синтетичного, аналітичного та інвентарного обліку основних засобів.
14. Документальне оформлення та облік надходження основних засобів.
15. Амортизація основних засобів: загальні положення, методи нарахування та облік.
16. Облік нематеріальних активів.
17. Документальне оформлення надходження, переміщення і вибуття виробничих запасів.
18. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.
19. Оцінка та облік вибуття запасів.
20. Облік готової продукції.
21. Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів.
22. Інвентаризація матеріальних запасів.
23. Облік руху товарів.
24. Облік власного капіталу.
25. Облік довгострокових зобов'язань.
26. Облік розрахунків за поточними зобов'язаннями.
27. Облік розрахунків з оплати праці.
28. Облік доходів підприємства.
29. Облік витрат підприємства.
30. Облік фінансових результатів.

4.2 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ»

1. Суть, предмет, метод і об'єкти аудиту.
2. Планування аудиту.
3. Методичні прийоми і процедури аудиту.
4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю та аудиту.
5. Аудиторські докази.
6. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи.
7. Аудит обліку основних засобів.
8. Аудит обліку запасів.
9. Аудит обліку за розрахунками з оплати праці.
10. Аудит кредиторської заборгованості.

4.3 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

1. Сутність, концепції та елементи управлінського обліку.
2. Системи управлінського обліку.

3. Відмінності і спільні риси фінансового і управлінського обліку.
4. Класифікація та поведінка витрат в управлінському обліку.
5. Методи визначення функції витрат.
6. Сутність та мета калькулювання витрат. Системи калькулювання.
7. Методи калькулювання витрат. Маржинальний дохід.
8. Методи аналізу взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку.
9. Релевантність облікової інформації та аналіз варіантів альтернативних рішень.
10. Підходи до організації процесу бюджетування, методи складання бюджетів.
11. Структура системи бюджетів на підприємстві.
12. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.
13. Сутність центрів та обліку відповідальності. Класифікація центрів відповідальності.
14. Система калькулювання стандартних витрат.
15. Оцінка діяльності центрів відповідальності.

4.4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

1. Види податків та зборів в Україні.
2. Платники податку на прибуток підприємств, об'єкт оподаткування, ставки податку.
3. Структура, порядок заповнення і подання Податкової декларації з податку на прибуток підприємства.
4. Облік і звітність з податку на доходи фізичних осіб.
5. Порядок складання та подання Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків — фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску.
6. Порядок обчислення і сплати ПДВ.
7. Первинні документи з обліку ПДВ. Податкова накладна.
8. Фінансовий облік ПДВ.
9. Структура, порядок заповнення і подання Податкової декларації з податку на додану вартість.
10. Облік та звітність з акцизного податку.
11. Облік та звітність з екологічного податку.
12. Структура рентної плати. Порядок складання і подання звітності з рентної плати.
13. Групування платників єдиного податку. Ставки єдиного податку та податкові періоди.
14. Регістри та звітність юридичної особи – платника єдиного податку.

4.5 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

1. Класифікація звітності підприємств.
2. Принципи підготовки фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності.
3. Склад і елементи фінансової звітності.
4. Структура активу Балансу (Звіту про фінансовий стан), особливості оцінки та відображення основних засобів, запасів, дебіторської заборгованості.
5. Структура пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан), особливості відображення власного капіталу та зобов'язань.
6. Класифікація видів діяльності підприємства, доходів і витрат у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід).
7. Структура і зміст форми Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід).
8. Структура Звіту про рух грошових коштів, методи його складання.
9. Складові власного капіталу. Порядок складання Звіту про власний капітал.
10. Особливості складання фінансового звіту малого підприємства.
11. Особливості складання фінансового звіту мікропідприємства.

5 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.
5. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 №419. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>.
6. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
7. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 №433.
8. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 22.12.2008 №1524.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999 №137.
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України 27.04. 2000 №92.
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 №242.
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 №246.
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №237.
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ фінансів України від 31.01.2000 №20.
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 №91.
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 №559.
17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 №181.
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 №290.
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 №318.
20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000 №353.
21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2001 р. №205.
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.07.1999 №163.
23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 №193.

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»: Наказ фінансів України від 28.02.2002 №147.
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.06.2001 №303.
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»: Наказ Міністерства фінансів України від 16.07.2001 №344.
27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 №39.
28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.10.2003 №601.
29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Діяльність, що припиняється»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 №617.
30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 №17.
31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2005 №412.
32. Про Примітки до річної фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 №302.
33. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291.
34. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879 - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
35. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 №561 – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293623.
36. Про затвердження форм державних статистичних спостережень зі статистики праці [Електронний ресурс]: Наказ Державної служби статистики України 05.08.2014 №224. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
37. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [Електронний ресурс]: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>.
38. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ від 21.01.2004 №22. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>.
39. Атамас П.Й. Фінансовий облік I [Текст]: навч. посіб.: робоч. зошит / П.Й. Атамас, О.О. Лисиченко, Л.П. Максимова; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ: Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2014. – 118 с.
40. Брік С.В. Фінансовий облік I: теорія та практика [Текст] : навч. посіб. / С.В. Брік. - Харків : ХПІ, 2018. – 158 с.
41. Височан О.С. Фінансовий облік [Текст]: навч. посіб. / О.С. Височан, О.О. Височан; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Сорока Т.Б. [вид.], 2016. – 449 с.
42. Фінансовий облік 2 [Текст]: навч. посіб.: робоч. зошит / [Атамас П.Й. та ін.]; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ: Ун-т А. Нобеля, 2015. – 147 с.
43. Фатенок-Ткачук А.О. Фінансовий облік I, II [Текст]: навч. посіб. / А.О. Фатенок-Ткачук. – 2-е вид., змін. й доповн. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 540 с.
44. Фінансовий облік [Текст] : підручник / [Я. Д. Крупка та ін.]; Терноп. нац. екон. ун-т. - 4-те вид., допов. та перероб. - Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 450 с.
45. Фінансовий облік 2 [Текст]: навч. посіб. / Н.М. Ткаченко [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, акад. Акад. екон. наук України Н.М. Ткаченко; Нац. ун-т харч. технологій, Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького. – К.: Алерта, 2014. – 455 с.
46. Височан О.С. Фінансовий облік [Текст]: навч. посіб. / О.С. Височан, О.О. Височан;

Нац. ун-т "Львів. політехніка". – 2-ге вид., перероб. і допов. - Львів : Сорока Т. Б. [вид.], 2017. – 448, [1] с.

47. Фінансовий облік II [Текст]: навч. посіб. / В.Г. Васильєва [та ін.]; Акад. митної служби України. – Дніпропетровськ: Акцент: АМСУ, 2014. – 236 с.

48. Аудит [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Ю.С. Цал-Цалко та ін.; під заг. ред. Цал-Цалка Ю.С.]; Житомир. нац. агрокол. ун-т. – Житомир: Рута, 2012. – 389 с.

49. Коваль М.І. Аудит. Організація і методика аудиту [Текст]: опор. курс лекцій / М.І. Коваль, О.В. Михайленко; Міжрегіон. акад. упр. персоналом (МАУП). - Київ: Персонал, 2014. – 221 с.

50. Мардус Н.Ю. Аудит [Текст]: навч. посіб. для студентів спец. 6.030509 "Облік і аудит" напряму 0501 "Економіка і підприємництво" / Н.Ю. Мардус, О.О. Фальченко; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків: Щедра садиба плюс, 2014. – 177 с.

51. Огійчук, М.Ф. Аудит: організація і методика: навчальний посібник для вузів / М.Ф. Огійчук, І.Т. Новіков, І.І. Рагуліна. – К.: Алерта, 2010. – 584 с.

52. Утенкова К.О. Аудит: навч. посіб. – К.: Алерта, 2011 – 408 с.

53. Войнаренко М.П. Управлінський облік [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М.П. Войнаренко, Л.П. Радецька, Л.В. Овод. – Хмельницький: ХНУ, 2012. – 363 с.

54. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підруч. для студ. вищих навч. закл. за спец. «Облік і аудит» / С.Ф. Голов. – 2 вид. – К.: Лібра, 2004. – 703с.

55. Найда А.В. Управлінський облік: практикум [Текст]: [навч. посіб.] / [Найда А.В., Коміренко В.С., Селіванова Н.М.]; Одес. держ. аграр. ун-т. – Одеса: ВМВ, 2014. – 249 с.

56. Нападовська Л.В. Управлінський облік: підручник / Л.В. Нападовська; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – 2-е вид., доопрац. та допов. – К.: КНТЕУ, 2010. – 647с.

57. Управлінський облік [Текст]: навч. посіб. / В.Я. Плаксієнко [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук В.Я. Плаксієнка. – Полтава: Аструя, 2018. – 250 с.

58. Управлінський облік [Текст]: підручник / [Г.О. Партин та ін.]; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. – 340 с.

59. Фаріон І.Д. Управлінський облік [текст]: підруч. / [І.Д. Фаріон, Т.М. Писаренко]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 792с.

60. Ханенко А.В. Управлінський облік [Текст] : навч. посіб. / А.В. Ханенко. – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2018. – 266 с.

61. Цал-Цалко Ю.С. Управлінський облік [Текст]: підруч. для студентів ВНЗ / Ю.С. Цал-Цалко, Ю.Ю. Мороз, Н.І. Цегельник; Житомир. нац. агрокол. ун-т, Житомир. обл. об-ня громад. орг. "Спілка економістів України". – Житомир: Рута, 2015. – 631 с.

62. Череп А.В. Управлінський облік [Текст]: [навч. посіб.] / А.В. Череп, Н.М. Шмиголь, О.М. Рибалко; Держ. вищ. навч. закл. "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. – Запоріжжя: Запоріж. нац. ун-т, 2014. – 348 с.

63. Звітність підприємства: підручник / М.І. Бондар, Ю.А. Верига, М.М. Орищенко, Н.В. Прохар, Л.І. Леженко. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 570 с.

64. Звітність підприємств: навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В.П. Пантелєєв, О.А. Юрченко, Г.М. Курило, К.В. Безверхий; за заг. редакцією д.е.н., проф. В.П. Пантелєєва]. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – 432 с.

65. Оподаткування юридичних осіб та аудит у сфері оподаткування [Текст] : навч. посіб. / [І.К. Дрозд та ін. ; за ред. Н.С. Шалімової]. – Київ : СОВА, 2017. – 523 с.

В. о. декана ФУТ,
д.е.н., проф.

С.М. Боняр

Укладач:
зав.кафедри обліку і
оподаткування, к.е.н., доц.

С.М. Шуляренко